

UWAGA CZAD

Trwa sezon grzewczy 2010/2011.

Każdego roku ginie kilkadziesiąt osób w wyniku zatrucia tlenkiem węgla, zwanym popularnie czadem. Prawie zawsze tragedii można było zapobiec poprzez właściwe użytkowanie urządzeń i instalacji grzewczych. Zabójczy czad powstaje w wyniku procesu niepełnego spalania przy niedostatku tlenu w otaczającej atmosferze.

Tlenek węgla jest gazem niewyczuwalnym zmysłami ludzkimi (bezwonny, bezbarwny i pozbawiony smaku) a jego niebezpieczeństwo polega na tym, iż blokuje dostęp tlenu do organizmu, zajmując jego miejsce w czerwonych ciałkach krwi i wywołując śmierć przez uduszenie.

Główną przyczyną zatruc tlenkiem węgla jest niesprawność przewodów kominowych (wentylacyjnych, spalinowych i dymowych), która może doprowadzić do niedrożności przewodów, braku „ciągu” lub powstania tzw. „ciągu wstecznego”.

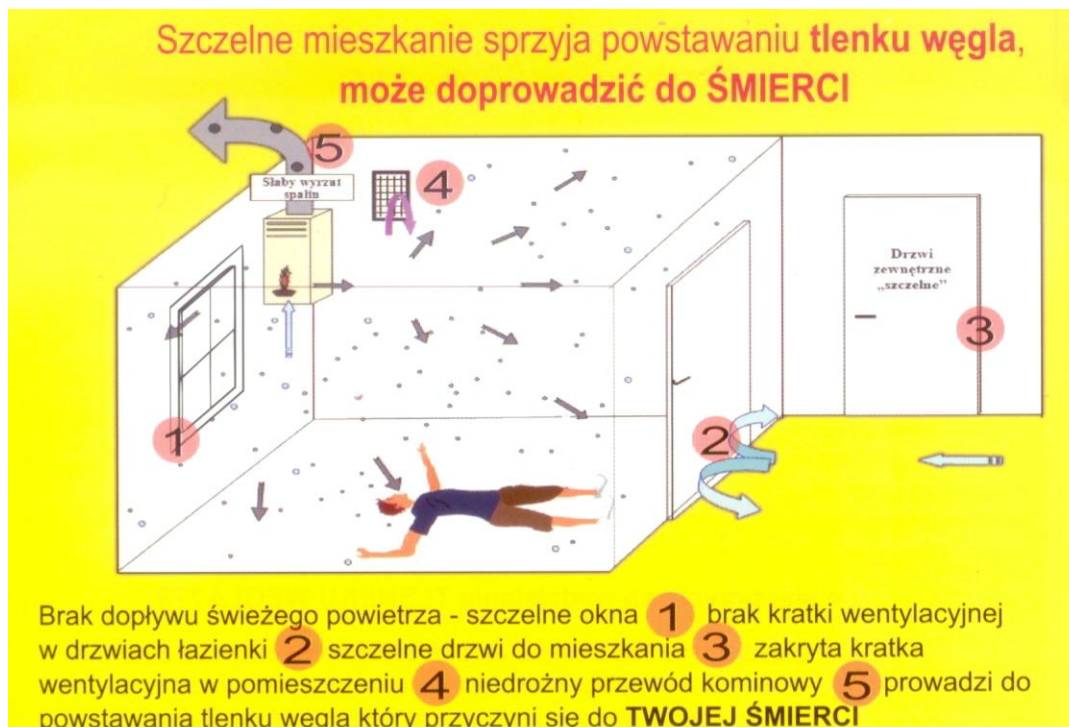
Niesprawność przewodów kominowych najczęściej jest wynikiem:

- nieszczelności,
- braku konserwacji (czyszczenia),
- niedostosowania systemu wentylacji do standardów szczelności (np. w związku z wymianą starych okien i drzwi na nowe),
- wad konstrukcyjnych.

CO NALEŻY ZROBIĆ, ABY UNIKNĄĆ ZACZADZENIA?

- ✓ przeprowadzać kontrole techniczne (sprawdzanie szczelności przewodów kominowych, systematyczne czyszczenie, sprawdzanie „ciągu powietrza”),
- ✓ użytkować sprawne techniczne urządzenia (zgodnie z instrukcją producenta),
- ✓ stosować wyłącznie urządzenia posiadające stosowne dopuszczenia do obrotu,
- ✓ nie zaklejać i nie zasłaniać krat wentylacyjnych,
- ✓ podczas wymiany okien na nowe, sprawdzać poprawność działania wentylacji (nowe okna mogą pogarszać wentylację),
- ✓ systematycznie sprawdzać ciąg powietrza (np. poprzez przykładanie kartki papieru do otworu bądź kratki wentylacyjnej – karta powinna przywrzeć do otworu),
- ✓ często wietrzyć pomieszczenia, szczególnie kuchnie, łazienki, w których odbywa się proces spalania (najlepiej zapewnić rozszczelnienie okien),

- ✓ nie bagatelizować objawów duszności, bólów i zawrotów głowy, nudności, wymiotów, oszołomienia, osłabienia, przyspieszenia czynności serca i oddychania – mogą to być symptomy zatrucia czadem.

PIERWSZA POMOC PRZY ZATRUCIU CZADEM

- + zapewnić dopływ świeżego powietrza (w skrajnych przypadkach wybijając szyby w oknie),
- + wynieść osobę poszkodowaną w bezpieczne miejsce,
- + wezwać służby ratownicze,
- + jak najszybciej podać tlen,
- + jeżeli osoba poszkodowana nie oddycha, natychmiast należy zastosować sztuczne oddychanie (metodą usta-usta oraz masaż serca),
- + nie wolno wpadać w panikę – należy jak najszybciej przystąpić do udzielania pierwszej pomocy.

PRZEPISY PRAWA ZOBOWIAZUJĄCE DO CZYSZCZENIA KOMINÓW

1. *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów* (Dz.U. Nr 80, poz.563 ze zm.)

Zgodnie z zapisem &30 cyt. rozporządzenia, w obiektach w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego, usuwa się zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych:

- **cztery razy w roku** w domach opalanych paliwem stałym (np. węglem, drewnem),
- **dwa razy w roku** w domach opalanych paliwem ciekłym lub gazowym,
- **co najmniej raz w miesiącu**, jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej, w przypadku palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych,
- **co najmniej raz w roku** usuwamy zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych.

2. *Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane* (Dz.U. z 2006r. Nr 156, poz.1118 ze zm.)

Zgodnie z art.62 ust.1 pkt1 lit c cyt. ustawy, właściciele i zarządcy bloków mieszkalnych i domów jednorodzinnych, są zobowiązani do okresowej kontroli, **co najmniej raz w roku** stanu technicznego instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych).

ZASADY POSŁUGIWANIA SIĘ OTWARTYM OGNIEM

1. Dopilnuj, aby dzieci nie bawiły się ogniem, materiałami pirotechnicznymi oraz urządzeniami elektrycznymi,
2. Nie pal śmieci w śmietnikach i nie dopuść do zaproszenia ognia w zsypie,
3. Nie zapalaj świec w pobliżu materiałów zapalnych,
4. Nie pozostawiaj włączonej kuchenki bez dozoru (odparowanie wody z garnka może doprowadzić do zwęglenia pozostałości, zapalenia ich i silnego zadymienia mieszkania, szczególnie niebezpiecznego dla śpiących osób; przypadkowe wygaszanie kuchenki podczas gotowania może również doprowadzić do utleniania się gazu i jego wybuchu,
5. Przestrzegaj zakazu używania wyrobów pirotechnicznych w pomieszczeniach,
6. Przestrzegaj instrukcji obsługi wyrobów pirotechnicznych,
7. Przestrzegaj wymagań prawa lokalnego w zakresie stosowania wyrobów pirotechnicznych, między innymi zarządzenia nr 102 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 października 2009 roku w sprawie zakazu używania wyrobów pirotechnicznych,
8. Wyposaż mieszkanie w gaśnicę proszkową, minimum 2-kilogramową (gaśnica ta umożliwi bezpieczne gaszenie palących się urządzeń elektrycznych będących pod napięciem),
9. Wyposaż mieszkanie w automatyczną czujkę pożarową.

ZASADY POSŁUGIWANIA SIĘ URZĄDZENIAMI GAZOWYMI

1. W mieszkaniach wewnątrz budynków wolno użytkować maksymalnie dwie butle o ładunku nie przekraczającym 11 kg każda,
2. W mieszkaniach nie wolno przechowywać butli zapasowych nie podłączonych do instalacji,
3. Butli nie wolno składować w pomieszczeniach poniżej poziomu terenu np. w piwnicach, ponieważ gaz propan-butan jest cięższy od powietrza i może zalegać w pomieszczeniu grożąc wybuchem),
4. Nie wolno zatykać przewodów wentylacyjnych w urządzeniach gazowych, w przypadku braku wystarczającej ilości powietrza, nastąpi niezupełne spalanie gazu, którego produktem może być trujący, niewyczuwalny tlenek węgla (CO),
5. Butle należy ustawiać w odległości co najmniej 1,5m od urządzeń promieniujących ciepło np. piece, grzejniki, z wyjątkiem zestawów kuchni gazowych, gdyż wzrost temperatury powoduje automatycznie wzrost ciśnienia wewnątrz butli, co może być konsekwencją jej rozerwania i wybuchu,

6. Odległość butli od powierzchni promieniujących ciepło (grzejniki, piece itp.) powinna wynosić co najmniej 1,0m oraz wyłączników elektrycznych, liczników elektrycznych, gniazd wtykowych, dzwonków elektrycznych, telefonów i innych urządzeń powodujących iskrzenie,
7. Butle należy instalować w pozycji pionowej, zabezpieczyć przed uderzeniem, przewróceniem, w odległości co najmniej 1m od urządzeń powodujących iskrzenie,
8. Połączenie butli z kuchenką powinien stanowić wąż elastyczny o długości nie większej niż 3m, wytrzymałości na ciśnienie co najmniej 300 kPa, odpornego na działanie składników gazu płynnego, uszkodzenia mechaniczne oraz temperaturę do 60⁰C,
9. Należy używać kuchni gazowej z wyłącznikiem przeciwwypływowym oraz kuchni, które posiadają krajowe atesty i dopuszczenia,
10. Samodzielnie nie wolno dokonywać napraw butli oraz urządzeń gazowych,
11. Pomieszczenia w których funkcjonują urządzenia gazowe muszą posiadać sprawną i skuteczną wentylację,
12. Opuszczając mieszkanie na dłuższy czas najlepiej jest zakręcić butlę,
13. Przynajmniej raz w roku powinno się przeprowadzić przegląd połączeń elastycznych butli z kuchenką,
14. Niezależnie od wyglądu zewnętrznego raz na trzy lata powinno się zmienić na nowy przewód elastyczny,
15. Wymianę butli powinno zlecać się fachowcom,
16. Nie powinno pozostawiać włączonej kuchenki bez nadzoru (wykipienie może spowodować zgaśnięcie płomienia),
17. Systematycznie należy sprawdzać skuteczność działania wentylacji,
18. Systematycznie należy dokonywać przeglądu całej kuchenki gazowej oraz dysz palników,
19. Jeżeli dojdzie do wycieku – pamiętaj, że każda iskra (nawet wewnątrz kontaktu) powoduje wybuch,
20. Nie wolno używać ognia, gdy w pomieszczeniu czuć zapach gazu,
21. Nie wolno zastawiać dostępu do butli oraz odbiorników gazu,
22. Po zakończeniu użytkowania odbiorników gazu, należy zamknąć wszystkie kurki gazowe,
23. Należy systematycznie wietrzyć pomieszczenia, w których zainstalowano przewody i urządzenia gazowe.

Puste butle po gazie płynnym należy traktować z zachowaniem tych samych środków ostrożności, jak przy butlach pełnych, gdyż zawierają jeszcze pary tego gazu.

Niedozwolone jest przechowywanie wewnątrz budynku mieszkalnego butli napełnionej gazem i nie podłączonej do instalacji gazowej.

BUTLI Z GAZEM PŁYNNYM NIE WOLNO UMIESZCZAĆ:

- w piwnicy ani w pomieszczeniach, w których podłoga znajduje się poniżej poziomu terenu,
- w pomieszczeniach, w których temperatura przekracza 35⁰C,
- w szybach instalacyjnych budynków mieszkalnych i innych,
- w pomieszczeniach sypialnych i kuchniach mieszkalnych,
- w kotłowniach,
- w garażach i innych miejscach, gdzie znajdują się pojazdy samochodowe oraz na strychach.

GDY POWSTANIE POŻAR:

- + zadzwoń do straży pożarnej (998 lub z telefonu komórkowego 112),
- + powiadom o zagrożeniu sąsiadów,
- + staraj się wyjść na zewnątrz budynku lub zejść na piętro poniżej palącego się mieszkania – dym unosi się do góry, nie należy otwierać drzwi, przez które wydobywa się dym, gdyż dostarczenie większej ilości tlenu może spowodować szybki rozwój pożaru),
- + jeżeli nie możesz opuścić mieszkania, nie otwieraj drzwi prowadzących na korytarz, uszczelnij je, wzywaj pomocy, wykonuj polecenia strażaków,
- + nie gaś wodą urządzeń elektrycznych, grozi to porażeniem prądem; staraj się wyciągnąć z gniazdka przewód zasilający (np. drewnianym kijem od szczotki), można wykręcić bezpieczniki,
- + nie wdychaj dymu – zasłoń usta mokrą tkaniną, jeżeli to możliwe – zmocz swoje ubranie lub owiń ciało mokrą grubą tkaniną z naturalnych materiałów (z lnu, wełny, bawełny itp.).

GDY POCZUJESZ GAZ NALEŻY:

- + zawiadom jak najszybciej straż pożarną (998 lub z telefonu komórkowego 112) i administrację,
- + powiadom sąsiadów,

- + nie włączaj światła ani żadnych urządzeń elektrycznych,
- + nie zapalaj zapalek, zapalniczek itp.,
- + zamknij zawór gazu,
- + otwórz szeroko okno,
- + wyjdź na zewnątrz budynku.

opracowano na podstawie:

- 1) *informacji Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej,*